TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2022. gada 2. jūnijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Direktīva 87/357/EEK – 1. panta 2. punkts – Piemērošanas joma – Nepārtikas izstrādājumi, kurus var sajaukt ar pārtikas produktiem – Jēdziens – Nosmakšanas, saindēšanās vai gremošanas trakta perforācijas vai aizsprostošanās risks – Bīstamības prezumpcija – Neesamība – Pierādījumi

Lietā C-122/21

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas* (Lietuvas Augstākā administratīvā tiesa) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2021. gada 24. februārī un kas Tiesā reģistrēts 2021. gada 26. februārī, tiesvedībā

Get Fresh Cosmetics Limited

pret

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba,

piedaloties

V. U.,

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja A. Prehala [*A. Prechal*], tiesneši J. Pasers [*J. Passer*], F. Biltšens [*F. Biltgen*], N. Vāls [*N. Wahl*] (referents) un M. L. Arasteja Saūna [*M. L. Arastey Sahún*],

ģenerāladvokāts: M. Špunars [*M. Szpunar*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *Get Fresh Cosmetics Limited* vārdā – *M. Inta, advokatas*,

– Lietuvas valdības vārdā – *K. Dieninis un V. Kazlauskaitė-Švenčionienė*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – lietuviešu.

– Grieķijas valdības vārdā – *V. Karra* un *O. Patsopoulou*, pārstāves,

– Eiropas Komisijas vārdā – *G. Goddin*, *E. Sanfrutos Cano* un *A. Steiblytė*, pārstāves,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Direktīvas 87/357/EEK (1987. gada 25. jūnijs) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz izstrādājumiem, kuri to maldinošā izskata dēļ apdraud patērētāju veselību vai drošību (OV 1987, L 192, 49. lpp.), 1. pantu.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Get Fresh Cosmetics Limited* un *Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba* (Valsts patērētāju tiesību aizsardzības centrs, Lietuva, turpmāk tekstā – "Patērētāju tiesību aizsardzības centrs") par aizliegumu *Get Fresh Cosmetics* laist tirgū konkrētus kosmētikas līdzekļus.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 87/357

3 Saskaņā ar Direktīvas 87/357 pirmo līdz septīto apsvērumu:

"tā kā vairākās dalībvalstīs ir spēkā normatīvie akti, kas attiecas uz atsevišķiem izstrādājumiem, kuri to maldinošā izskata dēļ apdraud patērētāju drošību un veselību; tā kā šie akti tomēr atšķiras pēc satura un mērķa un piemērošanas jomas; tā kā šie akti dažās dalībvalstīs attiecas uz visiem izstrādājumiem, kas līdzinās pārtikas produktiem, bet nav pārtikas produkti, un vienlaikus citās dalībvalstīs tie attiecas uz izstrādājumiem, kurus var viegli sajaukt ar pārtikas produktiem, īpaši ar saldumiem;

tā kā šī situācija rada nopietnus šķēršļus preču brīvai apritei un nelīdztiesīgus konkurences nosacījumus Kopienā, nenodrošinot patērētāju, jo īpaši bērnu, efektīvu aizsardzību;

tā kā šie kopējā tirgus izveides un darbības šķēršļi ir jānovērš, un jānodrošina atbilstīga patērētāju aizsardzība, kā tas paredzēts Padomes 1975. gada 14. aprīļa un 1981. gada 19. maija rezolūcijā par, attiecīgi, Eiropas Ekonomikas kopienas Pirmo [OV 1975, C 92, 1. lpp.] un Otro [OV 1981, C 133, 1. lpp.] programmu attiecībā uz patērētāju aizsardzības un informācijas politiku, kā arī Padomes 1986. gada 23. jūnija rezolūcijā par jaunu iniciatīvu patērētāju aizsardzības politikā [OV 1986, C 167, 1. lpp.];

tā kā patērētāju veselībai un drošībai jābūt vienlīdz labi aizsargātai dažādās dalībvalstīs;

tā kā šajā nolūkā ir jāaizliedz tādu izstrādājumu tirdzniecība, imports un kā ražošana, tā arī eksports, kurus var sajaukt ar pārtikas produktiem, kas, savukārt, rada draudus patērētāju veselībai vai drošībai;

tā kā būtu nepieciešams pieņemt noteikumus par kontroles pasākumiem, kas jāīsteno dalībvalstu kompetentajām iestādēm;

tā kā saskaņā ar principiem, kas ietverti Padomes rezolūcijās par patērētāju aizsardzību, bīstamie izstrādājumi jāizņem no tirgus aprites".

4 Šīs direktīvas 1. pantā ir paredzēts:

"1. Šī direktīva attiecas uz izstrādājumiem, kas definēti šā panta 2. punktā un kas to maldinošā izskata dēļ apdraud patērētāju veselību un drošību.

2. Izstrādājumi, kas minēti šī panta 1. punktā, ir izstrādājumi, kas nav pārtikas produkti, bet kuru forma, smarža, krāsa, izskats, iepakojums, marķējums, tilpums vai izmēri var vedināt patērētājus, jo īpaši bērnus, uzskatīt tos par pārtikas produktiem un tāpēc ņemt tos mutē, sūkāt vai norīt, kas varētu būt bīstami un izraisīt, piemēram, nosmakšanu, saindēšanos vai gremošanas trakta perforāciju vai aizsprostošanos."

5 Minētās direktīvas 2. pantā ir paredzēts:

"Dalībvalstis īsteno visus nepieciešamos pasākumus, lai aizliegtu to izstrādājumu tirdzniecību, importu un ražošanu vai arī eksportu, uz kuriem attiecas šī direktīva."

6 Šīs pašas direktīvas 3. pantā ir noteikts:

"Dalībvalstis nodrošina to, ka tiek pārbaudīti tirgus apritē esošie izstrādājumi, lai pārliecinātos, ka tirgus apritē nav izstrādājumu, uz kuriem attiecas šī direktīva, un īsteno visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka kompetentās iestādes izņem no tirgus aprites vai panāk, lai no tirgus aprites tiktu izņemti visi izstrādājumi, uz kuriem attiecas šī direktīva."

Regula (EK) Nr. 1223/2009

7 Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1223/2009 (2009. gada 30. novembris) par kosmētikas līdzekļiem (OV 2009, L 342, 59. lpp.) 9. un 10. apsvērums ir formulēts šādi:

"(9) Parastos vai saprātīgi paredzamos lietošanas apstākļos kosmētikas līdzekļiem vajadzētu būt drošiem. Jo īpaši ar riska/ieguvumu apsvērumiem nedrīkstētu pamatot risku cilvēka veselībai.

(10) Saskaņā ar [Direktīvu 87/357] kosmētikas līdzekļa noformējums un jo īpaši tā veids, smarža, krāsa, izskats, iepakojums, marķējums, apjoms vai lielums nedrīkst apdraudēt patērētāju veselību un drošību, sajaucot to ar pārtikas produktu."

8 Šīs regulas 3. panta "Drošums" a) punktā ir noteikts:

"Kosmētikas līdzeklis, kas darīts pieejams tirgū, parastos vai saprātīgi paredzamos lietošanas apstākļos ir drošs cilvēka veselībai, jo īpaši ņemot vērā:

a) noformējumu, tostarp tā atbilstību [Direktīvai 87/357];

[..]."

Lietuvas tiesības

9 *Lietuvos Respublikos maisto įstatymas* (Lietuvas Republikas Pārtikas likums) 6. pantā ir noteikti ierobežojumi pārtikas produktu un citu izstrādājumu, kuri ir līdzīgi pārtikas produktiem, laišanai tirgū. Šīs tiesību normas 2. punktā ir noteikts aizliegums laist tirgū izstrādājumus, kas to formas, smaržas, krāsas, izskata, marķējuma, iepakojuma, izmēru vai citādā veidā līdzinās pārtikas produktam tādā mērā, ka patērētāji, it īpaši bērni, var kļūdīties un patērēt tos tāpat kā pārtikas produktu, lai gan šāds patēriņš var apdraudēt viņu veselību vai dzīvību.

10 Saskaņā ar *Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatymas* (Lietuvas Republikas Izstrādājumu drošuma likums, turpmāk tekstā – "Preču drošuma likums") 9. pantu:

"Pārdevējs:

laiž tirgū vienīgi drošus izstrādājumus.

[..]"

11 Likuma par izstrādājumu drošību 3. panta 5. punktā ir paredzēts:

""Drošs izstrādājums" ir jebkurš izstrādājums, kas parastos lietošanas apstākļos, kurus noteicis ražotājs vai kuri ir saprātīgi paredzami, tostarp ilgstoši lietojot, nerada nekādu risku vai nerada risku patērētāju dzīvībai vai veselībai, kas pārsniegtu likumdevēja noteikto robežvērtību, atbilzdams augstam patērētāju tiesību aizsardzības līmenim, ņemot vērā:

1) izstrādājuma parametrus, tā sastāvu, iepakojumu, montāžas un lietošanas veidus, kā arī apkopi;

2) tā iedarbību uz citiem izstrādājumiem, ja ir saprātīgi paredzams, ka tas tiks lietots kopā ar citiem izstrādājumiem;

3) izstrādājuma noformējumu, aprakstu, kas atrodas uz izstrādājuma vai tā iepakojuma, tā lietošanas instrukcijas un pēc tam iznīcināšanas instrukcijas, kā arī jebkuru citu ražotāja sniegtu informāciju;

4) to patērētāju kategorijas, kurus izstrādājuma lietošana var pakļaut lielākam riskam, it īpaši bērnus."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

12 *Get Fresh Cosmetics* ir saskaņā ar Anglijas tiesībām dibināta sabiedrība, kura ražo kosmētikas līdzekļus, piemēram, vannas bumbas. Šie izstrādājumi Lietuvas Republikā tiek izplatīti tostarp tīmekļvietnē.

13 Ar 2018. gada 2. maija vēstuli Patērētāju tiesību aizsardzības centrs vērsās pie *Get Fresh Cosmetics* izplatītāja Lietuvā, norādot, ka tas veiks attiecīgajā tīmekļvietnē tirgoto kosmētikas līdzekļu pārbaudi. Tas lūdza šim izplatītājam sniegt informāciju – ražotāja nosaukumu un adresi, etiķetes oriģinālajās valodās un lietuviešu valodā, citus identifikācijas datus, Kosmētikas līdzekļu sastāvdaļu starptautisko nomenklatūru (*INCI*) (*International Nomenclature of Cosmetic Ingredients*), kā arī citu pārbaudei vajadzīgo informāciju – par konkrētiem kosmētikas līdzekļiem, kas izvēlēti pēc nejaušības principa, proti, dažādām vannas bumbām (turpmāk tekstā – "aplūkotie izstrādājumi").

14 Ar 2018. gada 3. maija elektroniskā pasta vēstuli šis izplatītājs informēja Patērētāju tiesību aizsardzības centru, ka vairākas nedēļas pēc tam, kad tas bija informēts par aplūkoto izstrādājumu līdzību ar pārtikas produktiem, tas ir izņēmis tos no minētās tīmekļvietnes. Tas arī norādīja, ka visi izstrādājumi, kuri ir izvietoti Kosmētikas līdzekļu paziņošanas portālā (*Cosmetic product notification portal*), ir reģistrēti Savienībā un uz tiem ir etiķete, kurā ir norādīts, ka tos nedrīkst nedz likt mutē, nedz norīt. Visbeidzot tas iesniedza Patērētāju tiesību aizsardzības centrā pieprasītos dokumentus.

15 Pēc aplūkoto izstrādājumu atbilstības pārbaudes saskaņā ar Regulas Nr. 1223/2009, kā arī Likuma par izstrādājumu drošību prasībām un, pamatojoties uz pārbaudes ziņojumu, Patērētāju tiesību aizsardzības centrs 2018. gada 29. augustā pieņēma lēmumus, kuros konstatēts, ka šie izstrādājumi neatbilst Regulas Nr. 1223/2009 3. panta a) apakšpunkta un 20. panta 1. punkta prasībām, jo minētie izstrādājumi ar to izskatu, smaržu, formu un izmēriem atgādina pārtikas produktus un ka to maldinošā izskata dēļ tie apdraud patērētāju, it īpaši bērnu un vecāka gadagājuma cilvēku, drošību vai veselību. Ar šiem lēmumiem Patērētāju tiesību aizsardzības centrs, pirmkārt, aplūkotos izstrādājumus aizliedza laist tirgū un, otrkārt, uzdeva konkrētajam izplatītājam tos izņemt no tirgus, brīdināt patērētājus par risku, kas saistīts ar šiem izstrādājumiem, informēt patērētājus par iespēju atdot minētos izstrādājumus pārdevējam un sniegt informāciju par turpmākajam darbībām.

16 *Vilniaus apygardos administracinis teismas* (Viļņas Administratīvā apgabaltiesa, Lietuva) daļēji apmierināja *Get Fresh Cosmetics* prasību, atceldama minētos lēmumus un uzdodama Patērētāju tiesību aizsardzības centram pārskatīt jautājumu par aplūkoto izstrādājumu atbilstību Regulas Nr. 1223/2009 3. panta a) apakšpunkta prasībai.

17 Izskatot minētā centra apelācijas sūdzību, iesniedzējtiesa atcēla šo spriedumu un nosūtīja lietu atpakaļ *Vilniaus apygardos administracinis teismas* (Viļņas Administratīvā apgabaltiesa). Šī tiesa noraidīja *Get Fresh Cosmetics* prasību, kas šo spriedumu pārsūdzēja iesniedzējtiesā, pamatodamās it īpaši uz to, ka *Vilniaus apygardos administracinis teismas* (Viļņas Administratīvā apgabaltiesa) esot pieļāvusi tiesību kļūdu Direktīvas 87/357 1. panta interpretācijā.

18 *Get Fresh Cosmetics* apgalvo, ka Direktīvas 87/357 1. panta 2. punktā ir noteikts, ka ir jāpierāda, ka aplūkotie izstrādājumi nav pārtikas izstrādājumi, kuru forma, smarža, krāsa, izskats, iepakojums, marķējums, tilpums vai izmēri ir tāds, ka var vedināt patērētājus, it īpaši bērnus, uzskatīt tos par pārtikas produktiem un tāpēc likt tos mutē, sūkāt vai norīt, kas varētu būt bīstami un izraisīt, piemēram, nosmakšanu, saindēšanos, gremošanas trakta perforāciju vai aizsprostošanos.

19 Šajā kontekstā tā apgalvo, ka Patērētāju tiesību aizsardzības centrs nevarēja tikai norādīt, ka aplūkotos izstrādājumus var sajaukt ar pārtikas produktiem, bet tam bija arī jāpierāda no šādas sajaukšanas izrietošā bīstamība. Tā uzskata, ka šajā ziņā Patērētāju tiesību aizsardzības centram bija jāveic testi un izmēģinājumi laboratorijā, lai noteiktu, vai aplūkotos izstrādājumus var salauzt un vai tie rada saindēšanās draudus, ja tos liek mutē, sūkā vai norij.

20 Patērētāju tiesību aizsardzības centrs savukārt apgalvo – tā kā kosmētikas līdzekļi nav paredzēti ēšanai, līdzības esamība starp šādu nepārtikas izstrādājumu un pārtikas produktu, kas var vedināt kosmētikas līdzekli likt mutē, ir pietiekams faktors, lai pieņemtu, ka šis izstrādājums rada riskus patērētāju veselībai.

21 Iesniedzējtiesa uzskata, ka no Regulas Nr. 1223/2009 un Direktīvas 87/357 interpretācijas, kas izskaidrota sagatavošanas darbos tās pieņemšanas laikā, izriet, ka kosmētikas līdzekļa un pārtikas produkta līdzība ir faktors, kas *ipso facto* rada vismaz iespējamu risku patērētāju, it īpaši bērnu, veselībai vai drošībai.

22 Šajā ziņā tā norāda, ka Direktīvas 87/357 1. panta 2. punktā ir definēta šīs direktīvas piemērošanas joma tādējādi, ka tā ir piemērojama arī iespējamiem riskiem. Šajā ziņā tā šaubās par vajadzību sniegt pierādījumus par to, ka šajā tiesību normā norādītie izstrādājumi patiešām rada draudus. Tomēr gadījumā, ja minētā tiesību norma būtu jāinterpretē tādējādi, ka tajā ir prasīts, lai draudus veselībai vai drošībai apliecina objektīvi un pamatoti dati, iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, kam ir jāuzņemas šis pierādīšanas pienākums.

23 Šajā ziņā iesniedzējtiesa uzsver, ka saskaņā ar Regulu Nr. 1223/2009 atbildīgajai personai ir jānodrošina kosmētikas līdzekļu atbilstība Direktīvas 87/357 prasībām jau pirms šo izstrādājumu laišanas tirgū un tostarp tās rīcībā ir jābūt datiem, kas pierāda šo atbilstību.

24 Šādos apstākļos *Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas* (Lietuvas Augstākā administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai [Direktīvas 87/357] 1. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to šā panta 1. punktā minētie izstrādājumi ir definēti kā izstrādājumi, kuri nav pārtikas produkti, bet kuru forma, smarža, krāsa, izskats, iepakojums, marķējums, tilpums vai izmēri var vedināt patērētājus, it īpaši bērnus, uzskatīt tos par pārtikas produktiem un tāpēc likt tos mutē, sūkāt vai norīt, kas varētu būt bīstami, jo – kā liecina objektīvi un pamatoti dati – tie var izraisīt, piemēram, nosmakšanu, saindēšanos vai gremošanas trakta perforāciju vai aizsprostošanos?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, vai pierādīšanas pienākums ir dalībvalsts kompetentajai uzraudzības iestādei?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

25 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 87/357 1. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar objektīviem un pamatotiem datiem ir jāpierāda, ka tādu izstrādājumu likšana mutē, sūkāšana vai norīšana, kuriem, lai gan tie nav pārtikas produkti, ir tāda forma, smarža, krāsa, izskats, iepakojums, marķējums, tilpums vai izmēri, kas vedina patērētājus, it īpaši bērnus, uzskatīt tos par pārtikas produktiem un tāpēc likt tos mutē, sūkāt vai norīt, varētu būt bīstami un izraisīt, piemēram, nosmakšanu, saindēšanos, gremošanas trakta perforāciju vai aizsprostošanos.

26 Šajā gadījumā iesniedzējtiesa it īpaši vēlas noskaidrot, vai ar Direktīvas 87/357 1. panta 2. punktu ir iedibināta bīstamības prezumpcija attiecībā uz izstrādājumiem ar pārtikas produktu izskatu un vai šādu izstrādājumu bīstamība ir jāpierāda ar objektīviem un pamatotiem datiem.

27 Šajā ziņā ir jākonstatē ka, pirmām kārtām, saskaņā ar Direktīvas 87/357 1. panta 1. punktu tā attiecas uz izstrādājumiem, kuriem ir maldinošs izskats un kuri apdraud patērētāju drošību vai veselību.

28 Tāpat ir jānorāda, ka atbilstoši minētās tiesību normas 2. punktam izstrādājumi, kuriem ir maldinošs izskats un kuri apdraud patērētāju drošību vai veselību, ir tādi izstrādājumi, kas nav pārtikas produkti, bet kuru forma, smarža, krāsa, izskats, iepakojums, marķējums, tilpums vai izmēri var vedināt patērētājus, it īpaši bērnus, uzskatīt tos par pārtikas produktiem un tāpēc likt tos mutē, sūkāt vai norīt, kas varētu būt bīstami un izraisīt, piemēram, nosmakšanu, saindēšanos vai gremošanas trakta perforāciju vai aizsprostošanos.

29 Tomēr ir jākonstatē, ka nekas šo tiesību normu formulējumā neliecina par to, ka ar tām tiktu iedibināta bīstamības prezumpcija attiecībā uz maldinošiem izstrādājumiem vai kompetento valsts iestāžu pienākums ar objektīviem un pamatotiem datiem pierādīt, ka šādus izstrādājumus likt mutē, sūkāt vai norīt varētu būt bīstami un izraisīt, piemēram, nosmakšanu, saindēšanos vai gremošanas trakta perforāciju vai aizsprostošanos.

30 Direktīvas 87/357 1. pantā nav radīta tieša cēloņsakarība starp apstākli, ka izstrādājumam ir maldinošs izskats, un apstākli, ka tas apdraud patērētāju drošību vai veselību,– tajā ir vienīgi paredzēts, ka uz izstrādājumu attiecas ar Direktīvu 87/357 noteiktais tirdzniecības, importa, ražošanas vai eksporta aizliegums, ja ir izpildīti četri kumulatīvi nosacījumi.

31 Pirmkārt, tam ir jābūt nepārtikas izstrādājumam, kuram ir pārtikas produkta forma, smarža, krāsa, izskats, iepakojums, marķējums, tilpums vai izmēri.

32 Otrkārt, iepriekšējā punktā minētajām īpašībām ir jābūt tādām, kas vedina patērētājus, it īpaši bērnus, uzskatīt to par pārtikas produktu.

33 Treškārt, tas var vedināt patērētājus šo izstrādājumu likt mutē, sūkāt vai norīt.

34 Ceturtkārt, ja šo izstrādājumu liek mutē, sūkā vai norij, tas varētu būt bīstami un izraisīt, piemēram, nosmakšanu, saindēšanos vai gremošanas trakta perforāciju vai aizsprostošanos.

35 Otrām kārtām, ir jākonstatē, ka Direktīvā 87/357 nav ietverta tiesību norma, ar kuru tiktu iedibināta bīstamības prezumpcija attiecībā uz izstrādājumiem, kuriem ir maldinošs izskats, tostarp, prezumpcija, ka šādu izstrādājumu likšana mutē, sūkāšana vai norīšana ir saistīta ar šādiem riskiem, bet Savienības likumdevējs, gluži pretēji, saskaņā ar šo pēdējo minēto nosacījumu prasa, lai šādi riski tiktu izvērtēti katrā gadījumā atsevišķi.

36 Turklāt, ja Direktīvas 87/357 1. panta 2. punktu interpretētu tādējādi, ka tas rada šādu prezumpciju, tas nozīmētu *de facto* aizliegt šādu izstrādājumu tirdzniecību.

37 Taču Direktīvas 87/357 mērķis principā nav aizliegt tirgot visus izstrādājumus, kas nav pārtikas produkti un kurus var sajaukt ar šādiem produktiem.

38 No šīs direktīvas otrā līdz piektajam apsvērumam izriet, ka tā tika pieņemta, lai novērstu šķēršļus brīvai apritei, kas izriet no valsts tiesību normām par noteiktiem izstrādājumiem, kuri to maldinošā izskata dēļ apdraud patērētāju drošību vai veselību, lai aizsargātu patērētāju veselību un drošību un garantētu vienlīdz labu aizsardzību dažādās dalībvalstīs.

39 Trešām kārtām, no Direktīvas 87/357 1. panta un it īpaši no šī sprieduma 31.–34. punktā atgādinātajiem četriem nosacījumiem izriet, kā to norāda Eiropas Komisija, ka šī direktīva ir piemērojama nenoteiktam izstrādājumu skaitam ar konkrētām īpašībām un attiecībā uz kuriem katrā atsevišķā gadījumā un atkarībā no katras dalībvalsts ir jānosaka, vai tie var ietvert minētajā direktīvā paredzētos riskus.

40 Tādējādi Direktīvā 87/357 ir paredzēts, ka kompetentās valsts iestādes katrā konkrētā gadījumā novērtē, vai ir izpildīti šīs direktīvas 1. pantā uzskaitītie nosacījumi un tie pamato pieņemt lēmumu par izstrādājuma aizliegšanu, balstoties uz minētās direktīvas 2. pantu, lai to varētu pārbaudīt administratīvā kārtībā vai tiesā.

41 Šajā nolūkā gadījumā, kad aplūkotajam izstrādājumam ir pārtikas produkta izskats vai smarža, iestādēm ir jāvērtē ne tikai iespējamība, ka tas var tikt uzskatīts par pārtikas produktu un tāpēc likts mutē, sūkāts vai norīts, bet arī šādas rīcības bīstamība.

42 Pirmkārt, šim vērtējumam ir jābalstās uz aplūkoto izstrādājumu objektīvajām īpašībām. Tādējādi izstrādājums, kuram ir tikai aptuvens pārtikas produkta izskats vai smarža, iespējams, netiks uzskatīts par šādu produktu. Šādas īpašības un it īpaši nepārtikas izstrādājuma izejvielas un sastāvdaļas, par kurām vajadzības gadījumā tirgotājam ir jāsniedz informācija, būtu jāizmanto arī, lai noteiktu, vai šādu izstrādājumu likt mutē, sūkāt vai norīt varētu būt bīstami un tas var izraisīt, piemēram, nosmakšanu, saindēšanos vai gremošanas trakta perforāciju vai aizsprostošanos.

43 Otrkārt, minētajā vērtējumā ir jāņem vērā neaizsargātība, kas saistīta ar personu un patērētāju kategorijām, kuras var saskarties ar izstrādājumiem ar pārtikas produktu izskatu, tostarp bērniem, kā tas izriet no paša Direktīvas 87/357 1. panta 2. punkta formulējuma.

44 Ceturtām kārtām, lai gan šim vērtējumam ir jāattiecas uz četriem Direktīvas 87/357 1. panta 2. punktā paredzētajiem nosacījumiem, nedz šajā tiesību normā, nedz arī kādā citā šīs direktīvas normā nav prasīts, lai kompetentās valsts iestādes ar objektīviem un pamatotiem datiem pierādītu, ka patērētāji uzskatīs šos izstrādājumus par pārtikas produktiem, un ka nosmakšanas, saindēšanās vai gremošanas trakta perforācijas vai aizsprostošanās riski ir pierādīti.

45 No šīs tiesību normas formulējuma izriet – pietiek ar to, ka rīcība, kas saistīta ar konkrētā izstrādājuma likšanu mutē, sūkāšanu vai norīšanu, var ietvert šādus riskus. Turklāt prasības pierādīt pārliecību, ka minētie riski materializēsies, izvirzīšana būtu pretrunā Direktīvas 87/357 prasībai aizsargāt personas un patērētājus un nenodrošinātu taisnīgu līdzsvaru starp šo prasību un preču brīvu apriti, kas ir šīs direktīvas mērķis, kā tas izriet no tās otrā līdz piektā apsvēruma.

46 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 87/357 1. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka nav vajadzīgs ar objektīviem un pamatotiem datiem pierādīt, ka tādu izstrādājumu likšana mutē, sūkāšana vai norīšana, kas nav pārtikas produkti, bet kuriem ir pārtikas produktu forma, smarža, krāsa, izskats, iepakojums, marķējums, tilpums vai izmēri, kas vedina patērētājus, it īpaši bērnus, uzskatīt tos par pārtikas produktiem un tāpēc likt tos mutē, sūkāt vai norīt, var būt bīstami, un izraisīt, piemēram nosmakšanu, saindēšanos, gremošanas trakta perforāciju vai aizsprostošanos. Tomēr valsts kompetentajām iestādēm katrā atsevišķā gadījumā ir jāizvērtē, vai izstrādājums atbilst šajā tiesību normā uzskaitītajiem nosacījumiem, un jāpamato, ka tas tā ir.

Par otro jautājumu

47 Ņemot vērā uz pirmo jautājumu sniegto atbildi, uz otro jautājumu atbilde nav jāsniedz.

Par tiesāšanās izdevumiem

48 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

Padomes Direktīvas 87/357/EEK (1987. gada 25. jūnijs) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz izstrādājumiem, kuri to maldinošā izskata dēļ apdraud patērētāju veselību vai drošību, 1. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka nav vajadzīgs ar objektīviem un pamatotiem datiem pierādīt, ka tādu izstrādājumu likšana mutē, sūkāšana vai norīšana, kas nav pārtikas produkti, bet kuriem ir pārtikas produktu forma, smarža, krāsa, izskats, iepakojums, marķējums, tilpums vai izmēri, kas vedina patērētājus, it īpaši bērnus, uzskatīt tos par pārtikas produktiem un tāpēc likt tos mutē, sūkāt vai norīt, var būt bīstami un izraisīt, piemēram, nosmakšanu, saindēšanos, gremošanas trakta perforāciju vai aizsprostošanos. Tomēr valsts kompetentajām iestādēm katrā atsevišķā gadījumā ir jāizvērtē, vai izstrādājums atbilst šajā tiesību normā uzskaitītajiem nosacījumiem, un jāpamato, ka tas tā ir.

[Paraksti]